

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
7.7.2011
Taltionumero
1974
Diaarinumero
3914/3/10

1 (6)

Asia Vammaispalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Hämeenlinnan hallinto-oikeus 28.10.2010 nro 10/0749/3

Asian aikaisempi käsittely

X:n sosiaali- ja terveyslautakunta on 11.3.2010 tekemällään päätöksellä pysyttänyt lautakunnan alaisen viranhaltijan 8.2.2010 tekemän päätöksen, jolla viranhaltija on hylännyt A:n vammaispalvelulain mukaisen hakemuksen asunnonmuutostyöstä. Hakijaa ei voitu pitää vammaispalvelulain 9 §:n mukaisena vaikeavammaisena henkilönä, joka vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee asunnon muutostöitä suoriutuakseen tavanomaisen elämän toiminnoista.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt A:n valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovelletut säännökset

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 9 §:n 2 momentin mukaan kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammapalveluasetus) 13 §:n mukaan suoritettaessa korvausta asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden tai laitteiden hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin pidetään vaikeavammaisena henkilöä, jolle liikkuminen tai muu omatoiminen suoriutuminen vakituksessa asunnossa tuottaa vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia.

A:n vaikeavammaisuudesta esitetty selvitys

Neurologian erikoislääkärin 23.3.2010 ja 29.4.2010 vammais- ja hoitotukea varten antaman lääkärinlausunnon mukaan A sairastaa lanne/ristirangan spondyloosia, muuta kaularangan välilevyrappeumaa, muuta kroonista obstruktiivista keuhkosairautta sekä aikuistyyppin diabetesta. A:lla on ollut 1990-luvun alkupuolelta alkaen selkäkipuja ja leikkauksen jälkeenkin ollut hankalia selkäkipuja. Liikkuminen lisää oireita, jotka menevät vähitellen pahempaan suuntaan. Nykyoireena liikkuminen pahentaa tilannetta ja hän kykenee kävelemään yhtäjaksoisesti noin 50 metriä. Pitkällä ollessaan hänen vointinsa on parempi ja hän joutuu lepäämään herkästi päivän mittaan. Ennen pitempää liikkumista pitää olla makuulla, jotta kipuja ei tulisi niin nopeasti.

A:n toimintakyvystä erikoislääkäri on todennut liikkumisen olevan vaikeaa, pukeutumisen yleensä onnistuvan ja että hän tekee pääsääntöisesti itse ruuan. Virtsan ja ulosteen karkailua on alkanut ajoittain esiintyä. Pahimpien kipujen aikana tarvitsee apua peseytymisessä ynnä muissa toimissa. Siivous ei juurikaan suju itsenäisesti ja hän tarvitsee pyykinpesussa apua. Kaupassa ja pankissa käynti onnistuu kuljetuspalvelun tuella. Apuvälineenä myöhemmässä lausunnossa mainitaan kävelyteline/rollaattori sekä kyynär-/kainalosauvat. Johtopäätöksenä erikoislääkäri on todennut, että A:n toimintakyky on heikentynyt ja että ennusteen mukaan sairaus pahenee. Lisätietoja-kohdan mukaan katkokävelytyyppiset oireet, jotka johtuvat selkäkulumista ja liukumasta, aiheuttavat siinä määrin hankalia oireita, että potilasta on pidettävä vaikeavammaisena.

Toimintaterapeutti on 29.5.2009 vammaispalvelulain mukaisista asunnon muutostöistä annetussa suosituksessa todennut, että edellä luetellut asunnon muutostyöt ovat tarpeen silloin, kun A ei enää kykene liikkumaan ilman Fordia tai pyörätuolia ja tarvitsee avustamista WC-toimissa. Suosituksen mukaan pyörätuolia ei ole nyt käytössä, mutta hän hyötyisi taso-Fordista. Tilat ovat kuitenkin ahtaat ja kynnyksiä on runsaasti sekä WC-tila on remontoimatta. Apuvälinelainaamosta hän voi saada käyttöönsä käsinojallisen WC-korokkeen.

X:n kunnan fysioterapian käyntiraportissa 2.6.2009 on todettu, että A:lla on käytössään kyynärsauva liikkumisen apuvälineenä, mutta hän on arvioinut tarvitsevänsä lähitulevaisuudessa pyörätuolia. Sen vuoksi asunnossa on ollut suunnitteilla asunnonmuutostyöt.

Fysioterapian arviointina on raportissa 2.6.2009 todettu, että hermo-oireen vuoksi A:n liikkumiskyky on todennäköisesti ajoittain alentunut, mutta tilanne saattaa kivun vuoksi vaihdella samankin päivän aikana. Liikkumisen apuvälineenä olevan kyynärsauvan käyttö on sujuvaa. Jos hän jatkossa tarvitsee pyörätuolia, niin asunnonmuutostyöt ovat tarpeen.

Oikeudellinen arviointi

Kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä aiheutuneet kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa vuoksi välttämättä tarvitsee niitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Suoritettaessa korvausta asunnon muutostöiden kustannuksista pidetään vaikeavammaisena henkilöä, jolle liikkuminen tai muu omatoiminen suoriutuminen vakituisessa asunnossa tuottaa vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia.

Asiassa on riidatonta, että A:n toimintakyvyssä on suuria vaihteluja sellän kiputiloista johtuen siten, ettei hän kertomansa mukaan pääse pahimpina päivinä liikkeelle ollenkaan. Muutoin hän ilmoittaa käyttävänsä apuvälineinään rollaattoria ja kyynärsauvoja.

Lausuntojen mukaan A on tuolloin kyennyt liikkumaan ja selviytymään omatoimisesti asunnossaan, mutta mahdollista pyörätuolia varten asunnonmuutostyöt on todettu välttämättömiksi muun muassa ulkoportaiden ja kynnysten vuoksi. Samalla WC-tilaa tulisi laajentaa tukikaiteita ja uutta kalustusta varten ja myös oviaukkoja tulisi leventää. WC- ja pesutilojen kunnon on katsottu edellyttävän myös huonon kosteuseristyksen vuoksi peruskorjausta.

Selvityksen mukaan A on lähinnä halunnut varautua mahdollisen pyörätuolin käyttöönottoon asunnon korjaustyöllään. Vammaispalvelulaki ei ota kuitenkaan huomioon varautumista mahdollisiin tuleviin asunnonmuutostarpeisiin. A:lla ei siten vielä tässä vaiheessa ole ollut säännöksissä tarkoitettuja pitkäaikaisia ja erityisiä vaikeuksia liikkumisessa, eikä selvityksen mukaan muukaan omatoiminen suoriutuminen jokapäiväistä toimista kotona ole tuottanut hänelle erityisiä vaikeuksia,

joten häntä ei voida pitää asunnon muutostöiden korvaamisen osalta vammaispalvelulain 9 §:n 2 momentissa ja vammaispalveluasetuksen 13 §:ssä tarkoitettuna vaikeavammaisena henkilönä. Tähän nähden sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden ja sosiaali- ja terveyslautakunnan päätökset kumotaan ja hänen todetaan olevan asunnon muutostöiden korvaamisen osalta vammaispalvelulaissa tarkoitettu vaikeavammaisen sekä oikeutettu saamaan hakemansa korvaus asunnon muutostöistä.

A on valituksensa perusteluina muun ohella todennut, että vamman vuoksi hänen kuntonsa vaihtelee suuresti ja erityisesti rasituksen seurauksena pahenee. Kaikki toiminta on suunniteltava siten, ettei liiallista räsitusta syntyisi.

A on jo useita vuosia ollut vaikeavammaisen, jolle suoriutuminen jokapäiväisistä toimista ilman asunnonmuutostöitä on ollut tuskallista, kivuliasta ja ajoittain mahdotonta. Koska hänen kuntonsa vaihtelee ja hän pääsee lähtemään kotoaan vain parempikuntoisena, ulkopuoliset eivät saa oikeaa käsitystä hänen tilastaan. Viranomaisten kotikäynteihin hän on varautunut etukäteen lepäämällä kunnolla.

A ei ole ennakoanut mahdollista pyörätuolin käyttöä asunnon muutostöissä. Hän ei ole menossa uusiin leikkauksiin ja toivoo, että voisi liikkua pahimpina päivinä rollaattorin tai taso-Fordin kanssa kotonaan ja kodin ulkopuolella. Nyt kun hän on remontoinut kylpyhuoneensa esteettömäksi, hän voi turvallisesti käyttää wc:tä ja peseytyä. Kodin ulkopuolelle lähteminen on niin hankalaa, ettei hän ole kyennyt käymään kunnan ylläpitämisen kannalta välttämättömässä vesivoimistelussakaan.

Sosiaali- ja terveysviranomaiset ovat pitäneet fysio- ja toimintaterapeuttien arviota hänen terveydentilastaan pätevämpänä kuin erikoislääkärrien arviota. Tästä syystä hän on kärsinyt masennuksestakin ja terveydentila on entisestään heikentynyt.

X:n sosiaali- ja terveyslautakunta on antamassaan selityksessä muun ohella todennut, että huhtikuussa 2010 laaditussa lääkärinlausunnossa A:ta on pidetty katkokävelytyyppisten oireiden vuoksi vaikeavammaisena. Toimintakykyarviossa lausunnon antanut lääkäri on todennut, että A tarvitsee ajoittain apua peseytymisessä ja hygieniatoimissa. Lääkärinlausunnon perusteella ei voida päätellä, että A on asunnon muutostöiden edellyttämällä tavalla vaikeavammaisen. Korjaustyöt

eivät ole välttämättömiä. Asunnon muutostöitä ei myönnetä ennaltaehkäisevästi. Myöntämisen perusteluksi ei riitä, että hakija saattaa myöhemmin tarvita pyörätuolia. Valitus tulee hylätä.

A ei ole hänelle varatusta tilaisuudesta huolimatta antanut vastaselitystä.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Kari Kuusiniemi

Irma Telivuo

Alice Guimaraes-Purokoski

Heikki Harjula

Maarit Lindroos-Kokkonen (t)

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Kari Nieminen

Jakelu

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

X:n sosiaali- ja terveyslautakunta